



Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

SECURITATEA ȘI EXILUL ROMÂNESC DIN AMERICA¹

Prof. Dr. Nicholas DIMA

În România contemporană se poate vorbi de trei perioade de înstrăinare a populației care pot fi împărțite oarecum arbitrar în: Exilul politic propriu-zis (cc. 1941-1949); Refugiul (1949-1989); și Emigrarea (1990-prezent). Primele două perioade au fost cauzate de motive politice, iar ultima e cauzată primordial de motive economice, dar și politice. În ultima vreme pentru a ascunde adevărata cauză a plecărilor din țară, nouă clasă politica formată din cei care au uzurpat conducerea țării după 1989, îi plasează pe toți cei plecați sub umbrelă deghizată de 'diaspora'. Fenomenul plecărilor masive din ultimii 80 de ani este unic în istoria neamului românesc. În consecință, analizarea lui e dificilă și trebuie făcută de specialiști cu acces la documente. Practic, singurul lucru pe care îl pot face refugiații de ieri și emigranții de azi este să-și descrie propria experiență și să îmbogățească cazuistica necesară unor asemenea studii.

Expunerea de față reprezintă experiența personală a autorului din perioada anilor 70 și 80 ai secolului 20 și în mod special din Statele Unite. Subliniez că am fost activ în exil și că din 1975 până în 2001 am fost angajat al guvernului federal din Washington ca redactor la „Vocea Americii” și ca profesor la mai multe școli militare din Statele Unite. În acele calități, am beneficiat de o anumită protecție oficială, dar a trebuit să respect și unele limite de activitate; limite pe care le-am cam încălcat.

Prima observație pe care o pot face este că în perioada pe care o cunosc securitatea romană a lucrat asupra exilului în mod subtil și indirect. Singurele excepții sunt cazurile: Episcopul Valerian Trifa, care e bine cunoscut, și Petre Culian, neelucidat până azi, dar nu mă voi referi la aceste cazuri.

Pe tot parcursul anilor 70 și 80 ai secolului trecut securitatea a urmărit continuu activitatea exilului și în special a liderilor politici, dar reiterez că nu cunosc nici un act de agresiune fizică împotriva noastră. În acei ani am participat personal la numeroase activități ale exilului și în mare măsură le-am inițiat și organizat. E vorba de demonstrații de stradă, întâlniri confidențiale în mici grupuri, mari întruniri publice, conferințe, declarații, articole de presă și intervenții politice la Washington. La multe din aceste activități eram urmăriți îndeaproape și uneori veneau la noi chiar diplomați romani să ne convingă chipurile că regimul din țară se schimbese și că noi cei plecați ar trebui să fim de partea țării!?

În acei ani, de exemplu, tata a fost chemat la sediul securității din București unde un colonel i-a arătat un dosar voluminos cu activitatea mea. Acesta i-a cerut cumva politico să-mi transmită să-mi încetez activitatea pentru că noul regim urmărea binele țării. În aceeași perioadă unul din membrii grupului nostru, și-a vizitat părinții în vârstă din Bacău unde a fost căutat de doi ofițeri de securitate veniți special de la București să stea de vorbă cu el. Discuțiile au durat câteva ore și s-au concentrat pe

¹ Prof. Dr. Nicholas DIMA, Geograf și fost analist la Vocea Americii, Tucson, Arizona, SUA, 22 august 2022. Varianta editată a lucrării prezentate la **Cenaclul Mircea Eliade** din Denver, Colorado din data de 20 August 2022.



activitatea grupului nostru din New York și în mod special pe atitudinea mea. Ofițerii i-au cerut să-mi transmită personal același mesaj pe care mi l-a transmis și tata. Atitudinea mea a rămas însă dură și intransigentă. Privind în urmă îmi dau seama că eroii și martirii trebuie să fie intransigenți; oamenii politici, așa cum doream să devin eu, trebuie să fie flexibili. Eu nu am fost.

Pe de altă parte, am fost urmăriți însă și de FBI și de alte servicii secrete. În câteva rânduri am fost acostat personal în acest sens. Odată, cred că prin 1973 când îmi făceam doctoratul la universitatea Columbia din New York, au venit la facultate doi agenți FBI și i-au cerut decanului să le permită să vorbească separat cu mine. Ni s-a oferit o cameră și am stat împreună vreo trei ore. FBI-ul încerca să depisteze agenți ai securității române infiltrați în exil. Mi s-au arătat fotografii. Am recunoscut un individ care terminase aceeași facultatea cu mine și care acum era ziarist la ONU. Mi-au spus că era ofițer de securitate sub acoperire de reporter. Mi s-a mai spus că personal eram în vizorul securității deoarece ca „naționalist” securitatea credea că mă poate atrage de partea ei.

Într-o altă situație am fost acostat la una din manifestațiile noastre din New York și mi s-a cerut în mod politic să stau de vorbă cu un diplomat roman, care în opinia FBI era probabil tentat să ceară azil politic în Statele Unite. Diplomatul urma să se întoarcă curând în țară. Am făcut acest servici și i-am transmis subtil persoanei în cauză că îl aștepta condiții excelente dacă rămânea în America. După vreo două întâlniri mi-am dat seama că persoană în cauză nu strălucea de inteligentă și că se va întoarce în țară. Într-adevăr s-a întors pentru a se lovi imediat de invidia colegilor și de neîncrederea autorităților. În mod norocos, câțiva ani mai târziu a reușit să revină în America, dar singur, umilit și dezamăgit.

În acea perioadă, grupul cu care activăm eram membri ai consiliului parohial al bisericii „Sfântul Dumitru” din New York și al Societății „Avram Iancu”, afiliata la „Uniunea și Liga Societăților Românești din America”. Între noi se infiltrasă un individ pe nume Constantin Milovan, care ne făcea tot felul de greutăți și se opunea tuturor acțiunilor noastre contra regimului din țară. Treptat ne-am dat seama că trebuie să fie agent al securității și l-am exclus din societate. Ulterior, generalul Mihai Pacepa a confirmat că era agentul lor. Am schimbat câteva mesaje electronice și telefonice cu Pacepa. Odată l-am întrebat: „Cum se face că securitatea nu a recrutat oameni de valoare?” Mi-a răspuns că oamenii de valoare nu au vrut să colaboreze cu ei.

Realitatea este că securitatea a avut mulți informatori între noi cărora le făcea diferite favoruri. În perioadă la care mă refer securitatea nu mai lucra prin constrângere, ci prin ademenire. Mulți colaboratori ai regimului erau oameni simpli, dar între ei au existat fără îndoială și agenți de mare importanță. Unii activau pe plan politic făcând jocul regimului. Alții făceau spionaj economic. Mulți alții denigrău emigrația și încercau să compromită liderii anticomuniști.

Împotriva mea, de exemplu, au fost trimise scrisori de denunț la „Vocea Americii” (VOA) și la Anti-Defamation League. „Vocea Americii” m-a informat, dar nu s-a lăsat influențată de asemenea denunțuri. În schimb, Evreii m-au luat personal în evidență ca antisemit și mi-au blocat orice ascensiune în America. Evreii au putere imensă în Statele Unite, dar se pare că în ultima vreme această putere a cam început să se clatine.

Altfel, am observat că securitatea încerca să neutralizeze liderii din exil creându-le anumite favoruri și oferindu-le avantaje. De exemplu, fiii preotului bisericii române din New York studiau nestingheriți la Politehnica din București. Fratele unui lider din exil, care după 1989 s-a întors în țară, fusese trimis în delegație oficială în URSS pe timpul lui Ceaușescu. Și fiul unui coleg de servici la VOA a fost acceptat să studieze Medicina la București. Când i-am amintit colegului în mod delicat acest lucru mi-a răspuns înțepat!

Un alt caz semnificativ merită relatat separat. Într-o zi a fost adus la VOA direct de la București un nou redactor-șef al serviciului. De regulă, angajările pentru o asemenea funcție se făceau după multe și ample verificări. Individul provenea dintr-o familie burgheză și inițial fusese exmatriculat din facultate. Ulterior, a absolvit totuși Facultatea de limba Engleză și tot sub Ceaușescu a fost trimis să-și facă doctoratul în Anglia. Mulți ani mai târziu un fost coleg a găsit în dosarul său personal de securitate un vechi denunț împotriva lui scris de mână și semnat de acest individ. Între timp, omul adus de la București a ajuns șeful serviciului românesc al VOA. Când a fost confruntat de ziaristii din țară despre denunțurile pe care le făcuse a spus că el răspunde numai în fața lui Dumnezeu. Ce concluzii se pot trage din aceste



Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu -150

Nr. 9 (25) septembrie 2022



exemple..? La închisoarea din Pitești securitatea a lucrat prin schingiuri satanice. La închisoarea din Aiud a lucrat prin constrângeri psihologice. În exil a lucrat prin cumpărări și ademeniri.

Lumea spionajului și a contraspionajului este cu totul alta decât cea în care trăiesc cei mai mulți dintre noi... Am avut și eu câteva relații cu această lume ascunsă, dar nu mi-am creat nici odată obligații și nici nu am acceptat nici o favoare... Și propuneri și ademeniri au fost mai multe. Am respins totul; și la New York și la Washington. Nu am pe conștiință nici un bănuț murdar!

Un caz merită totuși menționat. Pe timpul lui Ceaușescu mi s-a propus să încep să vizitez ambasada României din Washington. Am respins categoric ideea. Interesant a fost însă argumentul care mi s-a adus: îi cunoaștem pe majoritatea celor care frecventează recepțiile ambasadei. Cu cât le trimitem mai mulți oameni verificați de noi, cu atât va fi mai ușor să depistăm agenții...'

Sunt multe de spus. Și azi situația e cam aceeași! Propun, de exemplu, studierea cazurilor „Uniunea și Liga Societăților românești din America” și Episcopia Ortodoxă Romană de la Vatră Românească.